

Ragnar Hoen 70 år!

Portretter av norske sjakkspillere

3. RAGNAR HOEN

ved Eivind Poulsson

I Oslo Schakselskaps store jubileumsturnering 1958/59 ble en av de fremste plassene besatt av en spiller ved navn Ragnar Hoen, i konkurranse med nesten hele den daværende norske sjakk-elite.

Ragnar var dengang et temmelig ubeskrevet blad i norsk sjakk, og det forlyder at en av den eldre gardes toppspillere kom til en av rundene og fikk vite at han skulle spille mot Hoen. «Hoen, — hvem er det?» utbrøt spilleren noe forbauset. Det hører med til historien at Ragnar vant partiet.

I årene som kom, ble Hoen raskt en av våre førende spillere. Mens mange sjakkspillere sliter seg opp i mesterklassen ved langvarige teoretiske studier, ble det om Ragnar sagt at han sjelden åpnet en sjakkbok i sine tidligere år. Hans lærdom kom «den harde veien» gjennom flittig lynsjakk-spill, hvor han meget hurtig lærte av egne og andres feiltrekk.

Et typisk naturtalent, med godt blikk for spillet, og særlig dets taktiske poenger, er da fasiten av dette raske portrettrisset. Men Hoens stil er nok mer nysert enn dette gir inntrykk av. For eksempel vil de fleste med en «taktisk spiller» tenke på en som ofrer bønder og offiserer i tide og utide for å få til uklare kongeangrep. Hans taktiske styrke ligger på et høyere nivå. Sin taktiske dyktighet benytter Ragnar like godt i forsvar som i angrep, noe hele Sjakk-Norge kunne konstatere i radiopartiet mot svensken Z. Nilsson. Etter trekkene: 1. e4 e5 2. Sf3 Sc3 3. Lb5 a6 4. La4 b5 5. Lb3 Sa5 6. Lxf7† Kxf7 7. Sxe5 Ke7 8. Sc3 De8! 9. Sd5 Kd8 10. Df3! var Ragnar med sort i en litt vanskelig posisjon, men overtok initiativet med det overraskende forsvarstrekket 10. — Lb7! på bekostning av Th8. Partiet er ellers godt kjent, og jeg skal ikke gjenta det her.

Norgesmestertitelen erobret Ragnar i 1963, men har flere ganger «ligget i vannskorpen». Og så noen eksempler på Hoens spillestil:

NR. 50 HOLLANDSK FORSVAR

Hvit: Ernst Rojahn

Sort: Ragnar Hoen

(Norgesmesterskapet 1964):

1. d4 f5 2. e4 fxe4 3. Sc3 Sf6 4. Lg5 Sc6

Et av de sikreste forsvar mot hvits gambit.

5. d5 Se5 6. Dd4 Sf7 7. Sh3

I partiet Talj-S. Johannessen skjedde 7. Lxf6 exf6 8. Sxe4 Le7 og sort står bra.

7. — c6! 8. Lc4 Db6 9. Lxf6 gxf6 10. Dxb6 axb6. 11. Sxe4

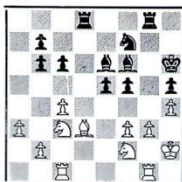
Sort har kommet best fra åpningen. Løperparet og den åpne a-linjen gir sort et gunstig sluttspill. 11. — f5 12. Sg3 Sd6 13. Ld3 e6 14. dxe6 dxe6 15. 0—0 Kf7 16. Tfe1 h5

Hoens strategi går nå ut på å rykke frem med bøndene for å frata hvits springere felter. Rojahn forhindrer dette foreløpig.

17. Sg5† Kf6 18. h4 Ta4 19. c4 Sf7 20. Sh3 e5 21. a3 Kg6 22. Se2 Le7 23. g3 Kh6 24. Sc3 Ta8 25. Kh2 Lf6 26. f3 Tg8 27. Tg1 Le6 28. Tac1 —

Vi er inne i en oppbygningsperiode, hvor Hoen forsterker sin stilling systematisk. Hvit har stadig problemer med sine svekkelser, f. eks. gikk ikke 28. Tad1? på grunn av 28. — Sd6! (29. b3? e4!). 28. — Tad8 29. Sf2

Videre kommer ikke sort med strategiske midler, men Hoen tar nå frem de taktiske finessene, og avslutter partiet i overbevisende stil.

Hoen

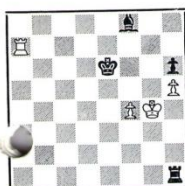
Rojahn

29. — e4! 30. fxe4 Ld4. 31. Scd1 Se5 32. Le2 Lxf2 33. Sxf2 Td2 34. Tge1 f4!

Det avgjørende slaget mot hvits stilling. Kombinasjonen som ble innledet i det 29. trekk har vært helt tvingende.

35. gxf4 Sf3† 36. Kh1 Sxe1 37. Txe1 Tg3 38. f5 Lxf5 39. exf5 Te3 40. Kg2, Tdxe2. 41. Td1 Txb2 42. Td4 Txa3 43. Tf4 Taa2 44. Kg3 Txf2 45. Oppgiit.

Et konsekvent parti. Posisjons- og kombinasjonsspill supplerte hverandre til en uimotståelig seier! Hoen har vært en flittig representasjonsspiller. I sjakk-olympiadene har han med godt resultat representert Norge, vanlig på 2. eller 3. bord. I 1966 gikk olympiaden i Havana, og det ga gjensid i sjakkverdenen da Norge her kvalifiserte seg til A-finalen gjennom å slå USA 2½—1½ i siste kvalifiseringsrunde. I partiet Addison—Hoen oppkom følgende stilling etter 81 trekk:

Hoen
Addison

Dette sluttspill er vunnet for Hoen ifølge sluttspillteorien, men det krever en god del hardt arbeid, amerikaneren gjorde det imidlertid lett for Hoen, han trakk: **82. Th7?**. Ragnar lot seg ikke be to ganger her, men gjorde det viltige trekket **82. — Lg7!!** og amerikaneren måtte pakke sammen straks.

Hoens styrke viser seg også i de nordiske mesterskap han har deltatt i. I 1968 ble han nordisk mester (etter stikk-kamp), og han har ellers meget høye plasseringer i de nordiske mesterskap han har deltatt i. Her er til slutt et parti der han nedlegger den internasjonale finske mesteren Westerinen. (Vi kan ikke dy oss for å vise til et annet glimrende eksempel på samme «tema», se nr. 3-1970, «Fra Nordiska Huvudstadsmatchen 1970». Red.s anmrk.)

NR. 51 SPANSK PARTI

Hvit: Ragnar Hoen.

Sort: Heikki Westerinen. (Nordisk Turnering 1969.)

1. e4 e5 2. Sf3 Sc6 3. Lb5 a6 4. La4 Sf6 5. Sc3 b5 6. Lb3 Le7 7. d3 0—0

Ragnar har valgt en forsiktig åpningsvariant som neppe gir så mye for hvit. Rolige åpninger velger Ragnar ofte, det er i midtspillet han vil gjøre det! **8. Sd5 Lb7(?)**

Mer normalt er her **8. — d6 9. 0—0 Sa5** med like sjanser. Som partiet går, savnes løperen på c8! **9. 0—0 Sa5**

Her var alternativet **9. — Sxd5 10. exd5, Sa5** med likt spill.

10. Sxe7! Dxe7 11. Sh4!

Denne springeren styrer mot en lysende fremtid på f5.

11. — d5 12. Sf5 De6 13. f3 c5 14. De1 Sxb3 15. axb3 Kh8 16. Lg5 g6?

Denne svekkelsen er sorts tapstrekk! Westerinen lar sin aggressive natur løpe av med seg istedenfor å spille det mer solide **16. — Sg8** fulgt av **f6** med forsvarsdyktig stilling, f. eks. **16. — Sg8 17. Dg3 Dg6!** (truer **f6**) **18. Sh4 De6!**

17. Dh4! Sg8 18. Se7 f5

Selvsagt ikke **18. — f6 ?? 19. Sxg6!**.

19. exd5 Lxd5 20. Sxd5 Dxd5 21. Tfe1 —

Svekkelsen av de sorte feltene er nå fatal — med eller uten dronningbytte.

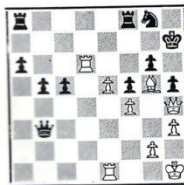
21. — Dd6 22. f4! Dd4! 23. Kh1 e4

Ubrukbart var også: **23. — exf4 24. Lxf4 Sf6 25. Te7** med tallrike trusler.

24. dxe4 Dxb2 25. e5 Dxc2 26. Tad1 Dxb3 27. Td7 h5

(**27. — Tf7? 28. e6!**)

28. Td6 Kh7 29. h3

Westerinen
Hoen

Hoen tillater seg en luftepause før de avgjørende slag. Sort har hentet bønder på dronningfløyen, men har en håpløs kongestilling.

29. — b4 30. Td7! Kh8 31. e6 Dc3 32. Te5 b3 33. Lh6!

Skaffer plass for dronningen, og avgjør. Sorts konge er nå uten forsvar.

33. — Sxh6 34. Dg5 Sf7 35. exf7 Kh7 36. Td6 Txf7 37. Dxg6! Kh8 38. Dh6!

Godt nok var **38. Dxf7 Dc1! 39. Te1!**

38. — Th7 39. Df6! Tg7 40. Te8! Txe8 41. Dxc3 c4 42. Th6! Kg8 43. Dxc4! Oppgitt

unge

sjakk for unge

En god lærebok for alle sjakkinteresserte. Lett å forstå — illustrert med diagrammer og bilder. Best i sitt slag — ifølge en av våre fremste sjakkskribenter, Sigurd Heiestad.

SCHIBSTED Kr. 16,50

